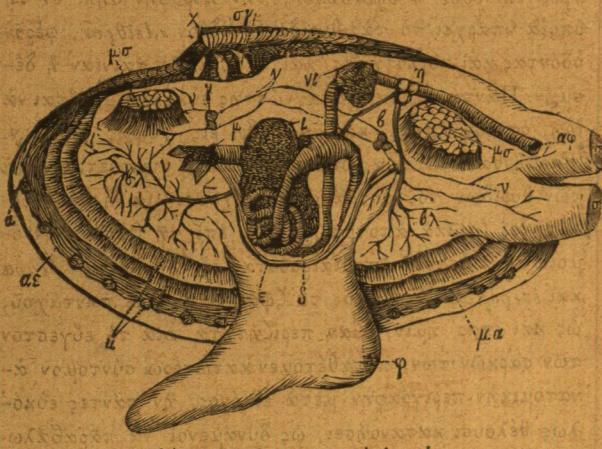

τὴν ἀναπνοὴν ἀνὰ δύω ἐλάσματα βραγχίων (κ), σπανίως δὲ ἀνὰ ἓν. Τὰ φύλλα ἑκάστης θυρίδος τοῦ ὄστρεάκου συμφύονται μετ' ἀλλήλων περὶ τὸ κλεῖθρον, ώς τὰ φύλλα τοῦ βιβλίου συρράπτονται ἐπὶ τῆς ὀπισθίας αὐτοῦ πλευράς. Τὰ δύο τοῦ μανδύου φύλλα κατὰ τὰ χειλῆ αὐτῶν δὲν εἶναι κεχωρισμένα ἀπ' ἀλλήλων, ώς τὸ πρώτον τοῦ βιβλίου φύλλον εἶναι οὐνό, κατὰ πρόσθεν κεχωρισμένον τοῦ τελευταίου φύλλου, ἀλλ' ως ἐπὶ τὸ πολὺ εἶναι ἐν μέρει συμπεφυκότα μετ' ἀλλήλων, ἐνίστε μάλιστα ἡ σύμφυσις τοσοῦτον χωρεῖ, ὥστε ὑπολείπονται ἔν τῇ δύο μόνον μικρῷ τρήματι, ἀπὸ τῶν ὅποιων ἐξέχουσι σιρφαρες (σ) πλέοντες ἐλεύθεροι ἐν τῷ ὕδατι, ὅπως δὲ αὐτῶν δύνανται νὰ εἰσέρχωνται εἰς τὸ σῶμα τὰ διὰ τὴν ἀναπνοὴν καὶ τὴν θρέψιν τοῦ ζῶου ἀναγκαιούντες. Τὸ δύο τριγωνικὰ χειλῆ φέρον στόμα (μ) ἔχει πρὸς τὸν πεπτικὸν σωλήνα (δ), ὅστις περικλείεται ἐν μέρει ὑπὸ τοῦ ἡπατος (ι) καὶ ὑπὸ τοῦ τῶν ἐντέρων σάκκου (ε) καὶ καταλήγει πρὸς τὸν σιρφανα (αφ). "Ἐχουσι δὲ τὰ ζῷα ταῦτα καὶ

Ανατομική κατασκευὴ ὄστρεου.

νεφρούς (νι). Τὸ χρόνον ἡ καὶ ἐρυθρὸν τούτων αἷμα κυκλοφορεῖ ἐντὸς κελεισμένων φλεβῶν πρὸς τὴν ἐκ μιζῆς κοιλίας καὶ δύο κόλπων συνισταμένην καρδίαν (η). ἀπὸ ταύτης δὲ ἀρτηριῶν (θλ) φέρεται πρὸς τὰ διάφορα τοῦ σώματος μέρη καὶ πρὸς τὰ βράγχια χάριν τῆς ἀναπνοῆς. Αἱ ἀρτηρίαι αὐταις διακλαδιζόμεναι εἰς λεπτότατα τριχοειδῆ ἀγγεῖα, ὅπως καὶ εἰς τὰ τελεοτέρους ὄργανισμοῦ ζῷα, συμφύονται μετὰ τῶν φλεβῶν καὶ οὕτω τὸ αἷμα φέρεται πάλιν πρὸς τὴν καρδίαν. Τὸ κέντρον τοῦ νευρικοῦ πνηγμάτος ἀποτελεῖ δεσμός τις ἐκ νεύρων (ἐγκέφαλος δ γ), μετὰ τοῦ ὅποιου συνδέονται διὰ νευρικῶν ἴνων (ν) ἔτεροι μικρότεροι δεσμοί (σ). Εἰς τινας εἰδὴ ὄστρέων ἐπὶ τῶν χειλέων τοῦ μανδύου ἀνεκκλύθησαν καὶ ὄφθαλμοι (α) καλῶς ἀνεπτυγμένοι, ὥστε δὲν εἶναι ἀπαντα ζῷα τυφλά· φαίνεται δέ, ὅτι καὶ ἀκοῆς δὲν στεροῦνται, χρησιμευούστης πρὸς τοῦτο κατὰ πλάσαν πιθκότητα τῆς πλησίον τοῦ ἐγκεφάλου εὑρίσκομένης συμφροτάτης κύστεως, ἣτις εἶνε

πλήρης ὑγροῦ καὶ φέρει μικρὸν λίθον ἀκονοτικόν. Ὡς κινητήριον δὲ ὄργανον εἰς τὰ πλεῖστα τῶν ὄστρέων χρησιμεύει ὁ πούς (φ), ἔχων σχῆμα γλωσσῆς ἢ περικνημίδος· διὰ τούτου δύνανται τὰ ὄστρεα νὰ ἔρπωσι βραδέως, τινὰ ὅμως εἰδη ἔχουσι τὴν ἐπιτηδειότητα διὰ κατατάληλου κινήσεως καὶ νὰ πηδῶσιν, ἀλλα δὲ καὶ νὰ σκέπτωσι τὴν ίλιν καὶ νὰ βυθίζωνται ἐν αὐτῇ. "Τηράχουσι δὲ καὶ εἰδη τινὰ ὄστρέων, ἀτινα διὰ τοῦ ποδός των δύνανται νὰ ὑφείνωσι καὶ κατασκευάζωσιν εἰδός τι διαγήματος, χρησιμεύοντος πολλάκις ὡς φωλεὰ καὶ ἔχοντος τὰς ἵνας ὄμοιας πρὸς τὰς τῆς μεταξῆς. "Αλλα πάλιν τῶν ὄστρέων δύνανται διὰ τοῦ ποδός των νὰ τρυπῶσι ξύλον καὶ λίθους καὶ νὰ εἰσέρχωνται ἐντός αὐτῶν (λιθοφάγα ὄστρεα). (ἐπεται)

Η ΕΘΝΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ

ὑπὸ Χ. Π. ΚΟΡΓΑΛΟΥ ἱετροῦ

(Απάντησις εἰς τὰ δύο τοῦ κ. A. Philippson

(Συνέχεια τοῦ προηγ. ψόλλου)

"Ἐντεῦθεν ὁ κ. Ph. εἰδόσικει, κατὰ τοὺς χρόνους τῆς Φραγκοκρατίας (1205) ἐν Πελοποννήσῳ τέσσαρα διάφορα ἔθνογραφικὰ στοιχεῖα: 1) λείψανα τοῦ ἀρχαίου Ἑλληνισμοῦ, μετὰ σλαύων μεμιγμένα, ἐν Μάνῃ καὶ Τζακωνίᾳ. 2) Βυζαντίους (νεο) Ἑλληνας ή Ρωμαίους ἐν ταῖς πόλεσιν, ιδίως κατὰ τὰ παράλια. 3) Νεοελληνιστὶ λαδοῦντας σλαύοελληνας, κρᾶμα Σλαύων καὶ Ἑλλήνων, κατὰ διαφόρους ἀναλογίας ἀμφοτέρων τῶν στοιχείων, οικοῦντας ἀπαντα τὰ πεδινὰ μέρη, τὰ μὲν κατεχόμενα ὑπὸ τῶν ὑπ' ἀριθ. 1 καὶ 2. καὶ 4) σχεδὸν καθαροὺς σλαύους ἐν Ἀρκαδίᾳ καὶ τῷ Ταύγετῷ. "Ωστε οἱ Δεληγιανναῖοι, οἱ Κολοκοτρωναῖοι, οἱ Πλαποῦται, οἱ Νικηταρές, οἱ Μαυρομιχαλαῖοι, οἱ πατριάρχης Γρογόριος, ὁ μητροπολίτης Γερομανός, ὁ ἐπίσκοπος Βρεσθένης Θεοδώροπος καὶ οἱ λοιποὶ ἐν γένει πρωες τῆς ἐπαναστάσεως, οἱ ἔκ τε Ἀρκαδίας καὶ τοῦ Ταύγετου δομιώμενοι, ήσαν Σλαύοι! Εὐγέ σου, κύριε Φίλιψων! "Αλλὰ διατὶ δὲν μᾶς ὀνομάζεις τοὺς στρατηγοὺς τῶν νῦν ἀκμαζόντων σλαύων, τῶν προπατόρων ὑμῶν, τοὺς ἐφαμίλλους πρὸς τοὺς προμνησθέντας; Καὶ ταῦτα πάντα, τὰ θαύματα ἐγένοντο ἐγένος 150 τὸ πολὺ ἐτῶν· διότι ἐν ἔτει 748 πλάθον οἱ σλαύοι εἰς τὸν Πελοπόννησον (Haupltsturm). ἐν ἔτει 805 ή 7 ἐνικήθησαν τὸ πρώτον ἐν Πάτραις καὶ ἐν ἔτει 849, ἐπαναστάτησαντες πάλιν, τὸ δεύτερον ὑπὸ τοῦ στρατηγοῦ Θεοκτίστου. "Ωστε ή ὅλη ἀκμὴ τῶν σλαύων καὶ ή ἔχθρικὴ πρὸς τοὺς Ἑλληνας τάσις διηρκεσεν 101 ἐτῶν· διότι ἔκτοτε ή μικρόν τι βραδύτερον, ἀπὸ τοῦ 867—886, ἐπὶ αὐτοκράτορος Βασιλείου τοῦ Α', κατὰ τὴν ιδίαν τοῦ κ.

Ph. δύολογίαν, ήσπάσθησαν τὸν χριστιανισμὸν καὶ ἤξαντο ἔξελληνιζόμενοι «δὲ δὲ εἰσέβαλον οἱ Φράγκοι, ἀπωθήνετες ή ἔξελληνισθέντες» (σ. 4), περιωρίσθησαν μόνον εἰς τὰ Σκόρτα (τὸν συμερινὸν Γορτυνίαν), ἔνθα ἦτι καὶ νῦν ἀπαντῶσι τὰ πιεῖται οὐλαῖκα ὄργανα τόπων.» (ἐν δλφ 16).

Μικρὸν μετὰ τοὺς σλαύους ἥλθον οἱ κοσμοπολῖται βυζαντῖοι, (α) δηλ. οἱ ἀπόγονοι τῶν ἐκ Πελοποννήσου ἀποσταλέντων εἰς Βυζαντιον ἀποίκων, ἵνα προασπίσωσι τὸν ἑγχωρίους ἀπέναντι τῶν ξένων, οὓς ἐν τούτοις διεῖ εἶχον ἕποντες καὶ ὑποδουλώσει: «τὰ λίαν ἔξισθενμένα λείψαντα τῶν Ἐλλήνων» καὶ ἀπωθῆσει εἰς τὰ Σκόρτα, ἔτι δὲ ἐκχριστιανίσει καὶ ἔξελληνισει ἥλθον λοιπὸν οἱ βυζαντῖοι καὶ ἐπεκράτησαν ἐν ἀπάσαις ταῖς ἔξουσίαις, ἀντεκατέστησαν δὲ τὸ ὄνομα τῶν «Ἐλλήνων» διὰ τὸ τῶν «Ρωμαίων».

Οὐκ. Philippson ἔνται θὰ λέγει ἀκριβῶς τὰ ἀντίθετα, διότι φαίνεται ἀγνοῶν διὰ ὁ μέγας Κωνσταντῖνος, ὁ κτίσας τὸν νέαν πρωτεύουσαν τοῦ ἀνατολ. ωμ. κράτους, μοδονότι ἐν αὐτῷ ἐπικρατεστάτῃ ἢν ἡ Ἐλληνικὴ γλωσσα, ἀπεκλείσεν ταῦτὸν αὐτοκράτορα. Ρωμαίων, διότι οἱ ὑπάκουοι τοῦ ωμ. κράτους ἐκαλοῦντο τότε ἐν γένει ρωμαῖοι· κατόπιν δέ, ἐπικρατήσαντος τοῦ χριστιανισμοῦ, τὸ ὄνομα «Ἐλληνες» ἢν συνένισμον τῷ εἰδωλολάτρῳ. ὅταν δὲ εισῆγετο ὁ χριστιανισμός, ἐφυγαδεύετο τὸ τοῦ Ἐλληνος ὄνομα, τὸ τοῦ ειδωλολάτρου δηλ. Ἀπὸ τῆς 8ης ὅμως καὶ τῆς 9ης ἑκατονταετηρίδος, (τῆς ἐποχῆς τῆς εισβολῆς τῶν σλαύων ἐν Πελοποννήσῳ), ἡ δημοσία παιδεία, μεταφρασθεῖσα, ἀπέβαλε τὸν προηγούμενὸν ἀπλῶς ἐκκλησιαστικὸν αὐτῆς χαρακτήρα. Τὸ θούσκενμα, τὸ πρότερον τοσοῦτον πολέμιον τοῖς Ἐλληνοι, μετεχειρίζετο ἕπον τὴν γλῶσσαν αὐτῶν, ἵνα μεταπλάσῃ εἰς Ἐλληνας ἐτέρους πολεμίους. Ἡ κυβέρνησις ἐξήπτωσε νὰ καταστήσῃ Ἐλληνας διὰ τε τῆς γλώσσης καὶ τῆς ἀνατροφῆς τοὺς Βουλγάρους καὶ τοὺς μέχρι τῶν ἐσχατιῶν τῆς Πελοποννήσου προεκλάσαντας Σλαύους. Κωνσταντῖνος ὁ Προφυρογένυντος, δὲν ἐν τῇ 10η ἑκατονταετηρίδι βασιλεύεισας, δοτὶς δὲν ἐτόλμα ἔτι νὰ δονομάσῃ Ἐλληνας τοὺς κατοίκους τῆς Πελοποννήσου καὶ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, δύολογει ἐν τούτοις διὰ ἀπὸ τοῦ Ἡρακλείου (610 — 641) οἱ βασιλεῖς, ἀποβαλλόντες τῶν ωμαϊκὴν γλῶσσαν διετέλουν «Ἐλληνίζοντες» περὶ πάντα τὰ ἐπίσημα δόνματα. Ἡ ἐπὶ τῶν χρόνων αὐτοῦ συνταχθεῖσα «Βασιλείος τάξις» δύμιλει περὶ «μουσικῆς Ἐλληνικῆς» καὶ «παιδείας Ἐλληνικῆς» κατ' ἀντίθεσιν οὐχὶ πρὸς τὴν χριστιανικὴν παιδείαν καὶ μουσικὴν, ἀλλὰ πρὸς τὴν βαρδαρὸν καὶ σόλοικον. Βραδύτερον ἡ Ἀννα Κομνηνή, γαυριῶσα ἀνήγγελεν εἰς τὰς ἐπερχομένας γενεὰς διὰ καὶ τὸ Ἐλληνίζειν εἰς ἄκρου ἐσπούδασε καὶ τὸν Ἀριστοτέλην καὶ τὸν Πλάτωνα ἐμελέτησε. Μετ' οὐ πολὺ ὁ ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν Μιχαὴλ ὁ Χωνιάτης, καίτοι ἐγεννήθη

ἐν τῇ χικοῇ Ἀσίᾳ, ἐγράψε περὶ τῆς πόλεως ταύτης ποίημα ἐν φέθοντες ὡς δὲ γνωσιῶτας τῶν Ἐλλήνων τὴν ἐκλιπούσαν αὐτῆς δόξαν καὶ δύναμιν. Οἱ Ἀγηαλίος ἴστορικὸς Λαόνικος Χαλκοκούδης, ὅλως παραδιπών τὸ τῶν Ῥωμαίων ὄνομα, συνεχόει καὶ διαδρομὸν καλεῖ «Ἐλληνας», τοὺς ὑπηκόους τοῦ ἡράτους, καὶ βασιλεῖς «Ἐλληνας» τοὺς ἐν Κωνσταντινούπολει βισιλεῖς. Τῇ δὲ 28ῃ Μαΐου 1453, κατὰ τὴν παρουσίαν τῆς ὑπὸ τῶν Ομανιδῶν ἀλώσεως τῆς Κωνσταντινούπολεως, ὁ Κωνσταντῖνος Παλαιολόγος, συγκαλέσας τοὺς ἐν τέλει, προετοίσθεντες αὐτοὺς ν' ἀγωνισθῶσιν ἐπαξίως μὲν τῆς καταγωγῆς ὡς «ἀπόγονοι Ἐλλήνων καὶ Ρωμαίων» ἐπαξίως δὲ τοῦ ἀθλου ὑπὲρ οὗ ἐτελεῖτο ὁ ἀγών, τῆς πόλεως ἐκείνης, ἢν ἐκάλεσε «Βιθὺν» καὶ σκέπην τῆς πατρίδος, ἐλπίδα καὶ χαράν πάντων τῶν Ἐλλήνων».

«Οὕτω δέ, ἐπιλέγει ὁ κ. Κ. Ηαπαθρούποουλος (α), μεταξὺ 12 καὶ 15 ἑκατονταετηρίδος, ἀνεβίωσε παρ' ὑμῖν τὸ τῶν Ἐλλήνων ὄνομα καὶ ἀπεδόθη οὐχὶ εἰς μόνους τοὺς κατοίκους τῆς ἀρχαίας Ἐλλάδος, ἀλλ' εἰς πάντας τοὺς ἐν Εὐρωπῇ τε καὶ ἐν Ἀσίᾳ ὑπελογύντας τὴν συνειδησίην τῆς ἐν τῷ μοναρχίᾳ Κωνσταντινούπολεως ἐγότπος αὐτῶν». Εἴναι δὲ κ. Philippson ἐγγράφιζε πάντα ταῦτα, δὲν θὰ ἐλεγεν διὰ τοῦ ἀντεκατέστη τὸ τῶν «Ἐλλήνων» ὄνομα διὰ τοῦ τῶν «Ρωμαίων» ἀκριβῶς τότε δὲ ηρξατο παρ' ὑμῖν ὑποχωροῦν τὸ τῶν Ρωμαίων καὶ ἀναβιοῦν τὸ τῶν Ἐλλήνων, ἐπικρατῆσαν δριστικῶς μεταξὺ τῆς 12ης καὶ 13ης ἑκατονταετηρίδος.

‘Αλλ’ ἐφωτιῶμεν τὸν κ. Ph., μηπως ἐκ πηγῆς ιστορικῆς, γνωστῆς αὐτῷ μόνῳ, ἀγνώστου δὲ τῷ λοιπῷ κόσμῳ, ἔμαθεν διὰ οἱ τότε ιδιαγενεῖς κάτοικοι τῆς Πελοποννήσου ήσαν κατεσκευασμένοι ἐκ κηροῦ καὶ οὔτως ἕδυνθησαν πάντες οἱ ἐπιδραμόντες λαοὶ νὰ ἐκτυπώσωσιν ἐπ’ αὐτῶν τοὺς ἰδίους αὐτῶν χαρακτῆρας καὶ νὰ ἐμφυσήσωσιν αὐτοὶ τὰ ἴδια αισθήματα, ἐν τέλει δὲ νὰ διαλύσωσιν αὐτοὺς εἰς τὰ ἔξι ὃν συνετέθησαν καὶ νὰ τοὺς ἀντικαταστήσωσιν ἐν τῇ χώρᾳ; Βεβαίως εἰς τοιάτινην ὑπόθεσιν ἀγουστιν αἱ παρακειμένευμέναι ἀποφάνσεις τοῦ κ. Ph. λέγοντος διὰ ἥλθον οἱ Σλαύοι καὶ ἀπετύπωσαν τοὺς χαρακτῆρας αὐτῶν ἐπὶ τῶν ιδιαγενῶν, οὓς ἀντεκατέστησαν κατόπιν ἐπὶ τῶν πεδινῶν μερῶν, τούτους δὲ ἀνοικούθησαν οἱ βυζαντῖοι ἀποικοί, οἱ κοσμοπολῖται, δηλ. κάθε καρυδιᾶς καρυδύ, καὶ ἐποίσαν τὸ αὐτὸν ἐπὶ τῶν κατοίκων τῶν πόλεων, οὓς σχεδὸν ἀντικατέστησαν ἐν βραχυτάτῳ χρόνῳ διαστήματι, οὔτω δέ, κατὰ τοὺς χρόνους τῆς Φραγκοκρατίας (1205), ἐν τῇ ἀτιχείᾳ Πελοποννήσῳ εὑρέθησαν μόνον λείψαντα τῶν ἀσχαίων Ἐλλήνων, μετὰ σλαύων μεμιγμένων, ἐν Μάνη καὶ Τζακωνίᾳ καταθηγόντα, βυζαντῖοι νεοελληνες ἢ Ρωμαῖοι ἐν ταῖς παραδιαισιδιώσιν πόλεσι, νεοελληνιστὶ λαλοῦντες Σλαύοελληνες,

(α) Τις ἡ πηγὴ ἐξ ης ἡρύσθη τὰς πληροφορίας ταῦτας δὲ κ. Philippson;

(α) Ἰστορία τεῦ Ἐλλ. εθνους. Τ. 3. σ. 25.

τὰς πεδιάδας ἀπάσας κατέχοντες καὶ σχεδόν καθαροὶ σλαῦοι ἐν Ἀρκαδίᾳ καὶ Ταῦγέτῳ !

Ἐνῷ δὲ οὗτως ἀποφαίνεται ὁ κ. Ρη περὶ τοῦ ἔκφυλισμοῦ τῶν Πελοποννησίων, ἐν τέλει λέγει: «Οὐτώς ἔληξεν ἡ πρώτη εἰσβολὴ καὶ ἔγκατά στασις ξένων λαῶν ἐν Πελοποννύσῳ, διὰ τελείας νίκης τοῦ Ἑλληνισμοῦ (mitenem vollen Siege des Griechentums σ. 5). Οἱ Σλαῦοι ἀπεροφύθουσαν καὶ ἀπετέλεσαν μετὰ τῶν Ἑλλήνων μίαν ἔθνοττα, εἰς ἣν δὲ Ἑλληνισμὸς τοσοῦτον τελείως ὑπερέιχε πνευματικῶς καὶ γλωσσικῶς, ὑστερῶν μόνον σωματικῶς (!) ὅστε οὐδεὶς ποτὲ ἐδίστασε (;) περὶ τῆς δοθότητος τοῦ ὄντυματος τῶν «νεοελλήνων». Διὰ τῆς ἐποικίσεως τῶν Σλαῦων ἐχύθη νέον αἷμα ἐν ταῖς φλεψὶ τοῦ γνώσκοντος Ἑλληνισμοῦ. Διὰ τῆς γεωγρίας καὶ κτηνοτροφίας, ἃς ἐπιγγέλλοντο οἱ σλαῦοι, ἐπέλθεν ἐν Ἑλλάδι νέα ἀνθροΐς ἐποχή, μετὰ μακραίωνα (!) υαδασμόν.» Ταῦτα δὲ λέγει ὁ κ. Ph. ὁ παραδεχόμενος δὲ οἱ Πελοποννήσιοι εἶχον ἀρκοῦσαν ισχὺν ἵνα συνεπαναστάτησοι καὶ συνεκτρατεύσωσι μετὰ τῶν λοιπῶν κατοίκων τῆς κυρίας Ἑλλάδος κατὰ τῆς Κωνσταντινούπολεως ἐπὶ Λεοντὸς Γ'. τοῦ Ἰσαύρου (726—727), δηλ. 20 ἐπὶ πρὸ τῆς κυρίας εἰσβολῆς τῶν Σλαῦων, ἵνα ἀποστείλωσιν ἀποίκους εἰς Κωνσταντινούπολιν, ἵνα νικήσῃ μία ἀντῶν πόλις, αἱ Πάτραι, τοὺς τρομεροὺς καὶ πλήρεις νεανικοῦ αἵματος Σλαῦους καὶ παραδώσῃ αὐτοὺς ὡς ἀνδράποδα εἰς τὴν ὑπρεσίαν τοῦ ναοῦ τοῦ ἀποστόλου Ἀνδρέου καὶ τέλος ἵνα ἀπορροφήσωσιν αὐτοὺς ἐντελῶς διὰ τελείας ήλικης τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Ἀλλὰ καὶ μεθ' ὅλα ταῦτα «ἐχύθη νέον αἷμα εἰς τὰς φλέβας τοῦ γνώσκοντος Ἑλληνισμοῦ» καὶ ὡς ἐκ τούτου μετεβάλθησαν οἱ Ἑλληνες εἰς Σλαῦους ἀπαραλλάκτως ὅπως δὲ ἕνθωπος ὁ τρώγων σύρκας βοδὸς μεταβάλλεται εἰς βοῦν !

Τὸ νέον τοῦτο σφρίγος ἀπώλεσαν πάλιν οἱ Ἑλληνες τῶν 4 ειδῶν, περὶ δὲν προείρονται, ἐπὶ τῆς Φραγκικῆς δεσποτείας. «Τὸ δυτικὸν φεούμαλλικὸν οὐστῆμα, διὰ τῆς καταπονήσεως τῶν παραγγικῶν τάξεων, διὰ τῶν οἰκογενειακῶν ἀλληλομαχιῶν καὶ τῆς ἐλλείψεως παντὸς γόμου, συνεπλήρωσε τὴν καταστροφήν. Οἱ Φράγκοι ἐκρίευσαν τὴν χώραν, ἀλλὰ δὲν συνεπλήρωσαν οὐσιωδῶς οὐδὲ μετέβαλον τὸν πληθυσμὸν αὐτῆς, μέχοις οὐδὲν ἡ φραγκικὴ κυριαρχία τέλεον ἐξέλιπεν, ἄπασα δὲ η Πελοποννησος ἐπανῆλθεν εἰς χεῖρας τῶν Ἑλλήνων (1430), πλὴν ἐνίων πόλεων διατελουσῶν ὑπὸ τὴν Ἐνετικὴν κυριαρχίαν.»

«Ἐν Πελοποννήσῳ οἱ Φράγκοι, μεθ' ὅλην τὴν 200ετῆ κυριαρχίαν αὐτῶν ἐμειναν κεχωρισμένοι ἀπὸ τοῦ λαοῦ διὰ βαθέος χάσματος (σ. 6), μετὰ δὲ τὴν πτώσιν αὐτῶν ἐξηφανίσθη τὸ Φραγκικὸν στοιχεῖον χωρὶς ν' ἀφίσῃ σχεδόν οὐδὲν ἔχνος τῆς διαβάσεως αὐτοῦ. Καὶ ἐν ταῖς ἐνετικαῖς δὲ τῆς Πελοποννήσου πόλεσι τοῦτ' αὐτὸν συνέβη, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὰς Ἰονίους καὶ Κυκλαδας νήσους, ἐνθα τὸ Ἰταλικὸν στοι-

χεῖον ἔτι καὶ νῦν ἐπίσημον κατέχει θέσιν (α.), Περίεργόν μοι φαίνεται πῶς οἱ βάρβαροι Σλαῦοι ἐνέχουσαν νέον αἷμα εἰς τὴν γεγονότιαν Πελοπόννησον, οἱ δὲ «ἐν τῷ κατακούμφῳ τοῦ τότε πολιτισμοῦ ιστάμενοι Φράγκοι ἐν γένει κατὰ τὸν κ. Ph.», οἱ μέχρι τοῦ νῦν ἐπίσημοι καὶ ἔχοντες θέσιν ἐν τε τοῖς Ἰονίοις νήσοις καὶ ταῖς Κυκλαδοῖς, διὰ τῶν ἀπογόνων αὐτῶν, ἐν Πελοποννήσῳ οὐδὲν ἔχνος τῆς διαβάσεως αὐτῶν κατέλιπον !

Μετὰ τοὺς Φράγκους ἥλθον εἰς Πελοπόννησον οἱ Ἀλβανοὶ ἐκ Θεσσαλίας, τὸ πρῶτον τῷ προσκλήσει τοῦ δεσπότου τοῦ Μισθρᾶ Μιχαὴλ Καντακουζηνοῦ ὡς μισθοφόροι (1349), πρὸς καθυπόταξιν τῶν στασιασάντων ἀρχόντων, εἴτα δὲ καὶ ὡς εἰσηνικοὶ μέτοικοι καὶ κατώκησαν τὴν μεταξὺ Μεγαλοπόλεως καὶ Σπάρτης χώραν, περὶ τὴν τότε κατεστραμμένην σλαυικὴν πόλιν Βελιγοστήν (6), διπλώθυσαν δὲ μέχρι Καρυταίνης καὶ Τεγέας. Ἐν ἑταῖροι 1384—1407 ἥλθον καὶ ἔτεοι δεκακιστίλιοι Ἀλβανοί, ὑπὸ τοῦ Θεοδώρου Παλαιολόγου προσκληθέντες, ἐν τῷ δεσποτάτῳ τοῦ Μισθρᾶ καὶ ἔγκατέστησάν εἰς τὴν μεταξὺ Λεονταρίου καὶ Δαβίδας χώραν. Τὸν Παλαιολόγον ἐψηνθίθη καὶ ὁ Νέριος Ἀκκιαγούσλης ἐν Κορίνθῳ καὶ κατώκισε δι' Ἀλβανῶν ἀποίκων τὰς ἐνεκεν τῶν ἐπιδρομῶν τῶν Σαρακηνῶν καὶ τῶν Φράγκων πειρατῶν ἐρήμους αὐτοῦ χώρας τὰς ἐκτεινομένας ἀπὸ Ἀχαΐας μέχρις Ἀργοντος καὶ Γρεβανῆς.

Οἱ Ἀλβανοὶ ἥλθον εἰσηνικῶς ἐν Πελοπόννησῳ, οὐσαν δὲ τὸ πλεῖστον ποιημένες ταχέως ἐξουκειωθέντες καὶ πρὸς τὴν γεωγρίαν. Ὡς νὰ μὴν ποκει δὲ η εἰς σλαῦους μεταμόρφωσις τῶν Ἑλλήνων, δὲ κ. Ph. εὐρίσκει δὲ οἱ Ἀλβανοὶ σπουδαίως μετέβαλον τὸν Ἑλλ. χαρακτῆρα.

(ἔπειται)

ΕΓΚΕΝΤΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΝΟΦΘΑΛΜΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΒΕΡΙΚΟΚΕΑΣ

Η βερικοκέα (ἀρμενικὴ, προύμνη) ἐμβολιάζεται εἰς μὲν τὰς μεσημβρινὰς τῆς Εὐρώπης χώρας, ἔνθι τὸ κλίμα εἶναι σχετικῶς θερμὸν καὶ τὸ ἔδαφος ζημιῶν ὡς τὸ ἡμέτερον, ἐπὶ διμηρδαλῆς, ροδακινέας καὶ βερικοκέας, βορειότερον δὲ προτιμῶνται ως τροφοὶ αὐτῆς διάφοροι ποικιλίαι οίκιακης προύμνης (δαμασκηνῆς), ἐκ σπορός πυρήνων ἢ ἐκ μοσχευμάτων προερχόμεναι.

Αἱ ως τροφοὶ χρησιμεύουσαι ἀμυγδαλῖτε, ροδακινέας καὶ βερικοκέας προέρχονται ἐκ σπερμάτων, ἐμβο-

(α) Τὸ δνομα Μωρέας δὲ κ. Ph. ἀνίγει εἰς τὸν Φραγκούς, κατὰ μετάθεσιν γραμμάτων ἐκ τοῦ «Ρωμαϊκοῦ καὶ οὐχὶ εἰς τοὺς Σλαῦους, ως δὲ Φαλλημεράνερ παράγων αὐτὸν ἐκ τοῦ σλαυικοῦ More θαλασσία χώρα. Καλὸν καὶ τοῦτο, ἀχρέον ἐν τῇ Ἑλλ. γλώσσῃ δὲν ἔπειρχεται λέξις μ. ωρέα.

Ο. κ. Ph. δὲν λέγει τίνες κατέστρεψαν τὴν πόλιν ταῦτην τῶν δεσποτῶν τῆς Πελοποννήσου Σλαῦων.